

RAPORT
Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA GMINY ZAPOLICE
ZA LATA 2017-2018

Tytuł:	RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY ZAPOLICE ZA LATA 2017-2018
---------------	--

Zleceniodawca:	Urząd Gminy Zapolice Plac Strażacki 5 98-161 Zapolice
-----------------------	--

Autorzy:	 EkoLogika <small>Pracownia analiz przestrzennych i środowiskowych</small> mgr Marta Stelmach-Orzechowska mgr Mariusz Orzechowski
-----------------	--

Data wykonania:	październik 2019r.
------------------------	---------------------------

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1 Podstawa prawna opracowania.....	4
1.2 Cel i zakres opracowania.....	4
1.3 Metodyka opracowania.....	6
2. Ocena realizacji celów, kierunków i zadań zawartych w „Programie ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2017 – 2018	7
2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	7
2.2 Zagrożenie hałasem.....	12
2.3 Pola elektromagnetyczne.....	13
2.4 Gospodarowanie wodami	14
2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	15
2.6 Zasoby geologiczne	17
2.7 Gleby.....	17
2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	19
2.9 Zasoby przyrodnicze	23
2.10 Zagrożenie poważnymi awariami	26
2.11 Inne zrealizowane zadania nieuwjęte w POŚ.....	27
3. Ocena realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” na podstawie wskaźników monitorowania Programu	29
4. Podsumowanie i wnioski	31

Spis tabel

Tabela 1. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza za lata 2017-2018.....	7
Tabela 2. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie zagrożeń hałasem za lata 2017-2018.....	12
Tabela 3. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych za lata 2017-2018.....	13
Tabela 4. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi za lata 2017-2018.....	14
Tabela 5. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej za lata 2017-2018.....	15
Tabela 6. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi za lata 2017-2018	17
Tabela 7. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb za lata 2017-2018	17
Tabela 8. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami za lata 2017-2018	19
Tabela 9. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych za lata 2017-2018.....	23
Tabela 10. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie poważnych awarii za lata 2017-2018	26
Tabela 11. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań nieuwjętych w POŚ, a które mają wpływ na ochronę i poprawę środowiska na terenie Gminy Zapolice	27
Tabela 12. Ocena skuteczności realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” z wykorzystaniem określonych mierników zaproponowanych w POŚ	29

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna opracowania

Niniejszy Raport z wykonania „Programu ochrony środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2017-2018 został opracowany zgodnie z art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 799 ze zm.)*. W myśl przytoczonego przepisu Raport sporządzony jest za okres dwóch lat. Ponadto, obowiązkiem Wójta Gminy Zapolice jest przedstawienie Raportu przed Radą Gminy Zapolice.

Obowiązujący „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/207/17 Rady Gminy Zapolice z dnia 1 czerwca 2017r.

Zgodnie z art. 25 *Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 2081 ze zm.)*, Wójt Gminy Zapolice ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej niniejszy Raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2017-2018, tak, aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń gminy w zakresie ochrony środowiska.

1.2 Cel i zakres opracowania

Głównym celem sporządzonego Raportu jest ocena stopnia realizacji założonych celów oraz podsumowanie efektów działań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”.

Podstawą tworzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” było planowanie strategiczne, które określa długoterminową wizję i misję gminy oraz wyznacza cele strategiczne. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” jest dokumentem strategicznym i nie stanowi przepisów prawa miejscowego. W dokumencie wyznaczono cele ekologiczne i priorytety oraz zadania, w jakim powinien podążyć samorząd mając na celu zachowanie i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został przygotowany na 4 lata tj. 2017-2020, w których zakłada się realizację zadań krótkoterminowych. Kolejne 4 lata tj. do 2023 roku uwzględniają perspektywę czasową, na którą wyznaczono zadania długoterminowe. Niniejszy Raport obejmuje okres sprawozdawczy 2017-2018.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy Zapolice, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska. Zgodnie z powyższym w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wyznaczono następujące obszary, cele i kierunki interwencji:

1) Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Zapolice

Kierunek interwencji:

- Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Zapolice poprzez realizację działań zawartych w kluczowych dokumentach strategicznych odnoszących się do ochrony powietrza
- Poprawa warunków infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu¹

2) Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

¹ Kierunek interwencji dotyczy także zagrożenia przed hałasem.

Cel: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców Gminy

Kierunek interwencji:

→ Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń hałasem

3) Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel: Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie Gminy

Kierunek interwencji:

→ Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym

4) Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych Gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód

Kierunek interwencji:

→ Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła

5) Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Podniesienie komfortu życia mieszkańców Gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową

Kierunek interwencji:

→ Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową

6) Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji:

→ Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych

7) Obszar interwencji: Gleby

Cel: Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapobieganie dalszej degradacji gleb

Kierunek interwencji:

→ Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją

8) Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami

Kierunek interwencji:

→ Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami

→ Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice na lata 2012-2032

9) Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody

Kierunek interwencji:

→ Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych

→ Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych

10) Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii

Kierunek interwencji:

→ Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP

→ Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

1.3 Metodyka opracowania

Ocenę realizacji założeń „Programu ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” odniesiono do poszczególnych, nakreślonych w Programie celów i zadań. Przedstawiono ocenę realizacji zadań w latach 2017-2018 w rozbiciu na poszczególne lata wraz z określeniem poniesionych kosztów i jednostki realizującej.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wyznaczono wskaźniki stanu środowiska pozwalające na monitorowanie oceny realizacji POŚ w poszczególnych latach. W niniejszym Raporcie w rozdziale 3 przedstawiono osiągnięte poziomy wskaźników zarówno dla roku 2017 jak i 2018.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych z: Urzędu Gminy Zapolice oraz innych jednostek, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach Programu. W szczególności podstawą sporządzenia Raportu z realizacji „Programu ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” były:

- sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Zapolice za lata 2017 i 2018,
- dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- raporty Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi,
- dane uzyskane z jednostek działających w zakresie ochrony środowiska (dane uzyskane na wniosek),
- uchwały, postanowienia, porozumienia, decyzje, pozwolenia, umowy pozyskane z Urzędu Gminy Zapolice i innych jednostek samorządowych

2. Ocena realizacji celów, kierunków i zadań zawartych w „Programie ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” za lata 2017 – 2018

2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Tabela 1. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza za lata 2017-2018

Cel: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Zapolice	
<p>Kierunek interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Zapolice poprzez realizację działań zawartych w kluczowych dokumentach strategicznych odnoszących się do ochrony powietrza • Poprawa warunków infrastruktury drogowej wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu² <p>Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:</p>	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Remonty dróg gminnych	TAK ²
ZADANIA MONITOROWANE	
Realizacja działań przyjętych w Programie ochrony powietrza dla strefy łódzkiej	TAK
Realizacja działań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zapolice	TAK/NIE ³ (do 2020r.)
Modernizacja dróg powiatowych	TAK ²
Bieżące modernizacje drogi S8	NIE
Prowadzenie stałego monitoringu powietrza	TAK
<p>Zgodnie z <i>Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1355 ze zm.)</i> Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.</p> <p>W ramach kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w 2017 roku stwierdzono naruszenie przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza na Stacji Paliw ORNAFEL S.C. Małgorzata Ornafeł, Stanisław Ornafeł.</p> <p><i>Art. 379 Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 1396 ze zm.)</i> wskazuje, że Starosta Zduńskowolski posiada uprawnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych. Starosta Zduńskowolski w latach 2017-2018 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji (gazów i pyłów) do powietrza.</p> <p><i>Art. 379 Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 799 ze zm.)</i> wskazuje, że Wójt Gminy Zapolice posiada uprawnienia do kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych. Wójt Gminy Zapolice w latach 2017-2018 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji (gazów i pyłów) do powietrza.</p> <p>W przypadku, jeśli podmiot korzystający ze środowiska negatywnie oddziałuje na środowisko, starosta jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania decyzji, w których może nałożyć obowiązek: ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, przywrócenia środowiska do stanu właściwego; określając równocześnie zakres ograniczenia lub stan, do jakiego ma zostać</p>	

² Kierunek interwencji dotyczy także zagrożenia przed hałasem

³ Zadanie rozpoczęte/w trakcie realizacji/nie ukończone

przywrócone środowisko a także czynności, zmierzające do osiągnięcia tych celów. Zgodnie z informacją Starosty Zduńskowolskiego w latach 2017-2018 nie nałożył ograniczeń w zakresie korzystania ze środowiska, w tym ograniczeń związanych z emisją gazów i pyłów do powietrza dla zakładów zlokalizowanych na terenie Gminy Zapolice.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi w latach 2017-2018 nie prowadzono modernizacji drogi ekspresowej S8, w granicach administracyjnych gminy Zapolice.

W latach 2017-2018 Gmina Zapolice nie prowadziła żadnych dofinansowań dla mieszkańców w zakresie zakupu lub montażu instalacji odnawialnych źródeł energii. Niemniej jednak w 2018r. opracowani razem z Powiatem Zduńskowolskim aktualizację Studium Wykonalności dla zadania pn. "Budowa istniejących odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Zduńska Wola i gminy Zapolice". Ponadto w 2018r. Wójt Gminy Zapolice wydał następujące decyzje środowiskowe w zakresie odnawialnych źródeł energii:

- 1) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Swędzieniejewicach o mocy do 1000KW;
- 2) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Rembieszowie o mocy do 1MW;
- 3) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Wygiełzowie o mocy do 1 MW;
- 4) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Świerczynach o mocy do 1 MW – postępowanie zawieszono;
- 5) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Swędzieniejewicach o mocy do 1 MW;
- 6) decyzja środowiskowa w zakresie paneli fotowoltaicznych w Branicy - dwie farmy o mocy do 1 MW łącznie każda.

Dnia 1 maja 2018r. na terenie całego województwa łódzkiego zaczęła obowiązywać Uchwała „antysmogowa” nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24.10.2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie łódzkim. Poprawa jakości powietrza w sposób oczywisty przyczyni się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców województwa oraz może wpłynąć na długość ich życia. Uchwała zakłada:

- Objęcie regulacjami instalacji wykorzystywanych do ogrzewania budynków poprzez: zakaz stosowania paliw najgorszej jakości; dopuszczenie spalania paliw stałych jedynie w instalacjach spełniających najbardziej rygorystyczne normy.
- Wskazanie sposobu w jaki mieszkańcy będą mogli potwierdzić, że eksploatują instalację zgodną z wprowadzonymi regulacjami.
- Określenie okresów przejściowych umożliwiającym mieszkańcom dostosowanie się do nowych regulacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że bardziej emisyjne instalacje będą musiały być dostosowane w krótszym terminie niż instalacje o niższych poziomach emisji.

Uchwała nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza, czy też dokonanie zgłoszenia. Wynika to bezpośrednio z przepisu art. 96 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska. Upraszczając można powiedzieć, że uchwała nie dotyczy instalacji o mocy nie mniejszej 1 MW (czyli równej i większej).

Zapisy Uchwały wskazują:

- 1) Wszystkie montowane kotły powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1189.
- 2) Nie można spalać paliw najgorszej jakości, czyli:
 - w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15%, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej nie mniejszej niż 24 MJ/kg oraz zawartości popiołu nie większej niż 12%,
 - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
 - mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,

- zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%.

W latach 2017-2018 Gmina Zapolice nie podjęła żadnych działań zmierzających do ograniczenia tzw. niskiej emisji poprzez dofinansowanie działań zmierzających do modernizacji/wymiany lokalnych źródeł ciepła. Gmina Zapolice nie uruchomiła w tym zakresie żadnych dofinansowań.

Niemniej jednak na terenie Gminy Zapolice obowiązuje przyjęty Uchwałą nr XX/137/16 Rady Gminy Zapolice z dnia 24 maja 2016r. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Zapolice”, w którym określono działania zmierzające do redukcji emisji gazów cieplarnianych i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną. Niektóre z zaproponowanych w PGN działań w latach 2017-2018 zostało częściowo zrealizowane i należą do nich m.in.:

- działanie IV – „Modernizacja oświetlenia ulicznego”
- działanie V – „Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z audytami energetycznymi”
- działanie VI – „Montaż odnawialnych źródeł energii na/w budynkach użyteczności publicznej”

Szczegółowy wykaz zadań w ramach powyższych działań został przedstawiony w tabeli poniżej wraz z podaniem kosztu realizacji.

W związku z realizacją „Programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej” Gmina Zapolice podjęła w latach 2017-2018 następujące działania w następujących kierunkach:

Kierunek działań 1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej pochodzącej z sektora komunalno-bytowego:

- stosowanie paliwa o parametrach jakościowo jak najlepiej dostosowanych do danego typu kotła;
- bieżące konserwacje i remonty kotłów oraz kominów odprowadzających spaliny do powietrza
- selektywny odbiór odpadów z gospodarstw domowych
- modernizacja budynku świetlicy wiejskiej, wymiana okien, drzwi oraz instalacji centralnego ogrzewania

Kierunek działań 3. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej):

- planowane utwardzanie dróg gruntowych
- bieżące utrzymanie dróg, modernizacja dróg, wymiana nawierzchni na nową
- budowa odcinka ścieżki rowerowej
- wprowadzenie ograniczenia tonażu i prędkości na drodze gminnej

Kierunek działań 5. W zakresie gospodarowania zużytymi oponami:

- gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych GPSZOK, zbiórka w ramach akcji ekologicznej „Drzewko za odpad”
- wyznaczenie specjalnych dni zbiórki zużytych opon – GPSZOK
- regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Zapolice

Kierunek działań 6. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi:

- zaopatrzenie mieszkańców w worki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- GPSZOK, informacje na stronie internetowej, kurendy
- gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych GPSZOK, zbiórka w ramach akcji ekologicznej „Drzewko za odpad”

Kierunek działań 7. W zakresie gospodarowania edukacji ekologicznej i reklamy:

- przeprowadzenie akcji edukacyjnych w szkołach
- prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadomienie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów

Kierunek działań 8. W zakresie planowania przestrzennego:

- wydawanie warunków zabudowy z kotłowniami na zasilanie źródłami niskoemisyjnymi i odnawialnymi źródłami energii.

Poniższy wykaz zrealizowanych zadań uwzględnia również zadania wynikające z Programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej, które zostały zrealizowane przez Gminę Zapolice w latach 2017-2018.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Stosowanie paliwa o parametrach jakościowo jak najlepiej dostosowanych do danego typu kotła – obszar działań: Zapolice, Swędzieniejewice	2017	23.000,00 (Gmina Zapolice)
Bieżące konserwacje i remonty kotłów oraz kominów odprowadzających spaliny do powietrza – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017	2.500,00 (Gmina Zapolice)
Selektywny odbiór odpadów z gospodarstw domowych – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017	457.280,86 (Gmina Zapolice)
Utwardzanie dróg gruntowych – obszar działań: Paprotnia, Strońsko	2017	396.085,20 (Gmina Zapolice)
Budowa odcinka ścieżki rowerowej – obszar działań: Paprotnia	2017	200.000,00 (Gmina Zapolice)
Wprowadzenie ograniczenia tonażu i prędkości na drodze gminnej – obszar działań: Paprotnia, Strońsko	2017	0,00 (Gmina Zapolice)
Gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych GPSZOK, zbiórka w ramach akcji ekologicznej „Drzewko za odpad” – obszar działań: Zapolice	2017	2.413,80 (Gmina Zapolice)
Wyznaczenie specjalnych dni zbiórki zużytych opon – GPSZOK – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017	992,52 (Gmina Zapolice)
Zaopatrzenie mieszkańców w worki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017/ 2018	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
GPSZOK, informacje na stronie internetowej, kurendy – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017/ 2018	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
Przeprowadzenie akcji edukacyjnych w szkołach – obszar działań: Zapolice, Rembieszów	2017	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
Prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadomienie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów – obszar działań: Zapolice, Rembieszów	2017	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
Wydawanie warunków zabudowy z kotłowniami na zasilanie źródłami niskoemisyjnymi i odnawialnymi źródłami energii – obszar działań: cała gmina Zapolice	2017	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej w m. Paprotnia, gm. Zapolice wraz z rozbudową sieci wodociągowej i przebudową linii energetycznej	2017	1.042.113,11, w tym dotacja 767.693,92 PROW 2014-2020 oraz 150.000 Powiat Zduńskowski (Gmina Zapolice)
Bieżące utrzymania nawierzchni bitumicznych dróg gminnych	2017	65.484,14 (Gmina Zapolice)
Równanie i naprawa dróg gruntowych	2017	7.937,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa dróg wewnętrznych na osiedlu w Zapolicach, ul. Słoneczna	2017	480.136,70, w tym dotacja 464.694,82 PROW 2014-2020 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej nr 119015E w m. Rembieszów Kolonia wraz z przebudową zjazdu z drogi powiatowej nr 4917E	2017	352.060,88, w tym dotacja 30.000 Powiat Zduńskowski (Gmina Zapolice)

Przebudowa drogi gminnej nr 119002E w m. Zapolice ul. Spacerowa i w m. Świerzyny (opracowanie projektu przebudowy)	2017	65.554,01 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi o nr ewidencyjnym działki 121/1 w miejscowości Paprotnia, gm. Zapolice (opracowanie projektu przebudowy)	2017	5.166,00 (Gmina Zapolice)
Rozbudowa linii oświetlenia ulicznego w Gminie Zapolice (wykonano dokumentację projektową na rozbudowę linii energetycznych dla odcinków Młodawin Dolny i Pstrokonie. Rozbudowano linię oświetlenia ulicznego na odcinku Zapolice-Strońsko)	2017	54.351,49 (Gmina Zapolice)
Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zapolicach (opracowanie dokumentacji technicznej i studium wykonalności)	2017	17.955,00 (Gmina Zapolice)
Stosowanie paliwa o parametrach jakościowo jak najlepiej dostosowanych do danego typu kotła – obszar działań: Zapolice, Swędzieniejewice, Paprotnia	2018	25.916,00 (Gmina Zapolice)
Bieżące konserwacje i remonty kotłów oraz kominów – obszar działań: cała gmina Zapolice	2018	2.500,00 (Gmina Zapolice)
Selektywny odbiór odpadów z gospodarstw domowych – obszar działań: cała gmina Zapolice	2018	535.641,00 (Gmina Zapolice)
Bieżące utrzymanie dróg – obszar działań: cała gmina Zapolice	2018	193.663,00 (Gmina Zapolice)
Gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych GPSZOK, zbiórka w ramach akcji ekologicznej „Drzewko za odpad” – obszar działań: Zapolice	2018	1.812,00 (Gmina Zapolice)
Gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – obszar działań: gmina Zapolice	2018	940,00 (Gmina Zapolice)
Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Zapolice – obszar działań: gmina Zapolice	2018	w ramach wydatków bieżących (Gmina Zapolice)
Gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych GPSZOK, zbiórka w ramach akcji ekologicznej „Drzewko za odpad” – obszar działań: gmina Zapolice	2018	Brak kwoty (Gmina Zapolice)
Modernizacja dróg, wymiana nawierzchni na nową – obszar działań: Zapolice	2018	796.697,00 (Gmina Zapolice)
Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej, wymiana okien, drzwi oraz instalacji centralnego ogrzewania – obszar działań: Ptaszkowice	2018	150.300,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej nr 119011E w miejscowości Paprotnia na odcinku od OSP Paprotnia do skrzyżowania z drogą gminną nr 119012E (opracowanie koncepcji przebudowy drogi)	2018	4.000,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej nr 119013E w m. Młodawin Dolny (opracowanie koncepcji przebudowy drogi)	2018	4.000,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej nr 119014E w m. Jelno (opracowanie koncepcji przebudowy drogi)	2018	4.000,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drogi gminnej we wsi Marcelów, gm. Zapolice (opracowanie koncepcji do projektu przebudowy)	2018	4.500,00 (Gmina Zapolice)
Projekt oświetlenia ulicznego w m. Marzynek, gm. Zapolice (opracowanie dokumentacji projektowej)	2018	5.400,00 (Gmina Zapolice)
Projekt oświetlenia ulic: Sportowej i Zachodniej w Zapolicach (opracowanie dokumentacji projektowej dla ul. Zachodniej)	2018	4.100,00 (Gmina Zapolice)
Oświetlenie terenu przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Zapolicach (opracowanie projektu przebudowy istniejącego oświetlenia terenu GOKiS w Zapolicach wraz z punktami zasilania elektrycznego)	2018	4.000,00 (Gmina Zapolice)
Budowa istniejących odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Zduńska Wola i gminy Zapolice (opracowanie aktualizacji studium wykonalności)	2018	6.150,00 (Gmina Zapolice)

2.2 Zagrożenie hałasem

Tabela 2. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie zagrożeń hałasem za lata 2017-2018

Cel: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców Gminy	
Kierunek interwencji: <ul style="list-style-type: none"> Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń hałasem 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające art. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	TAK
Wprowadzanie standardów akustycznych w Planach Zagospodarowania Przestrzennego	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	NIE
<p>Art. 144 ust. 2 <i>Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r, poz. 1396 ze zm.)</i> wskazuje, że eksploatacja instalacji powodująca emisję hałasu nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Art. 115a <i>Ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r, poz. 1396 ze zm.)</i> wskazuje, że w przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, w wyniku działalności gospodarczej, wydawane są decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Organem właściwym do wydawania decyzji ustalającej dopuszczalny poziom hałasu dla zakładów jest Starosta. Decyzje wydawane są w ramach zadań własnych z wydatków bieżących.</p> <p>Starosta Zduńskowolski w latach 2017-2018 nie prowadził kontroli w zakresie wielkości emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej. Nie wydał również decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla zakładów zlokalizowanego na terenie gminy Zapolice.</p> <p>Samorząd gminny w ramach zadań własnych prowadzi nadzór nad firmami działającymi na swoim terenie. W przypadku naruszeń związanych z ochroną środowiska ma możliwość podjęcia odpowiednich działań lub zaalarmowania odpowiednich służb. Działania te prowadzone są ze środków bieżących, w miarę potrzeb.</p> <p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi prowadzi badania monitoringowe poziomu hałasu w ramach zadań własnych i wydatków bieżących. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Zapolice w latach 2017-2018 nie wykonywano badań hałasu drogowego. Zgodnie z <i>Ustawą z 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1355 z zm.)</i> Inspektorat Ochrony Środowiska ma uprawnienia do kontrolowania podmiotów korzystających ze środowiska, a w sytuacji naruszenia przepisów prawa podjęcia stosownych działań wobec podmiotu działającego na szkodę dla środowiska.</p> <p>W ramach kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w 2017 i 2018 roku stwierdzono naruszenie przepisów ochrony środowiska w zakresie realizacji pozwolenia zintegrowanego, w tym przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu przez Gospodarstwo Rolne Karol Chachulski.</p> <p>Inspekcja Ochrony Środowiska ma również ustawowy obowiązek udzielania pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący. Ponadto WIOŚ w Łodzi na bieżąco prowadzi rejestr obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu. Na terenie Gminy Zapolice obszary takie nie występują.</p> <p>Zgodnie z informacją otrzymaną od Starosty Zduńskowolskiego w latach 2017-2018 nie zostały</p>	

opracowane żadne mapy akustyczne dla dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Zapolice, z uwagi na fakt, że natężenie ruchu po tych drogach nie przekracza ponad 300000 pojazdów rocznie (zgodnie z art. 179 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami – Dz. U. z 2007 r. Nr 1 poz.8].

Zgodnie z informacją otrzymaną od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi w 2018 roku wykonane zostały „Mapy akustyczne dróg krajowych na terenie województwa łódzkiego”. Na terenie gminy Zapolice mapy akustyczne wykonano dla całego odcinka drogi ekspresowej S8e, E67. Zgodnie z ich treścią tereny zagrożone hałasem wyznaczono w obrębie wsi Holendry, północnej części wsi Paprotnia, północnej części wsi Młodawin Dolny i południowej części wsi Swędzieniejewice. Należy przy tym zaznaczyć, że większość wyznaczonych terenów zagrożonych hałasem to łąki i pola uprawne. Mapy akustyczne dostępne są pod adresem <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap> w warstwie „Dane innych instytucji”, „Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad”, „Mapa terenów zagrożonych hałasem”.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Przebudowa drogi powiatowej Nr 1765E we wsi Strońsko i 4916E na odcinku Strońsko- Zapolice. Zadanie obejmowało rozbiórkę istniejącej nawierzchni i wykonanie konstrukcji zgodnie z dokumentacją techniczną. Zadanie zostało zrealizowane przez Powiat Zduński przy udziale finansowym Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi i Gminy Zapolice: a. Powiat Zduńskowolski – 3.473.735,07 zł b. Urząd Marszałkowski – 584.952,00 zł c. Gmina Zapolice – 500.000,00 zł	2017	4.558.687,07 (Powiat Zduńskowolski)
Przebudowa drogi powiatowej nr 1765E na odcinku Piaski- Beleń-Strońsko	2018	100.000 (Powiat Zduńskowolski)

2.3 Pola elektromagnetyczne

Tabela 3. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych za lata 2017-2018

Cel: Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie Gminy	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez eliminację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	NIE
Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w planach zagospodarowania przestrzennego Gminy	TAK
W zakresie wyznaczonych kierunków interwencji, Gmina Zapolice w latach 2017-2018 opracowała miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub podjęła stosowne uchwały w zakresie przystąpienia do ich sporządzenia, w których zostały uwzględnione wymogi ochrony środowiska i ochrony zdrowia przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Szczegółowe omówienie informacji na	

temat miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajduje się w rozdziale 2.11 „Inne zrealizowane zadania nieujęte w POŚ”.

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska GIOŚ w Łodzi prowadzi w ramach PMS, zgodnie z Programem PMS Województwa Łódzkiego na lata 2016-2020, zatwierdzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska badania PEM w stałej sieci punktów pomiarowych, badanych w cyklach 3 letnich. Lokalizacja tych punktów została wybrana tak aby wyniki badań były reprezentatywne dla większego obszaru terenu (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U.2007.221.1645)). W latach 2017 – 2018 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz dopuszczalnych poziomów hałasu.

Gmina Zapolice w latach 2017-2018 nie wykonywała analizy w zakresie wskazania terenów pod lokalizację nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne. Niemniej jednak Starosta Zduńskowolski prowadzi w sposób ciągły rejestr danych o instalacjach stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego. Tym samym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice na bieżąco uwzględniane są zapisy w zakresie instalacji stanowiących źródło promieniowania elektromagnetycznego.

2.4 Gospodarowanie wodami

Tabela 4. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi za lata 2017-2018

Cel: Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych Gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE I MONITOROWANE	
Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	TAK
<p>WIOŚ w Łodzi w latach 2017-2018 prowadził ustawowy monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych. W zakresie wód powierzchniowych monitoringiem objęto następujące JCWPrz mieszczące się w granicach administracyjnych gminy Zapolice:</p> <ul style="list-style-type: none"> PLRW60001718317889 (Pichna do Urszulinki) – ppk Pichna – Skęcino – ocena stanu: zły stan wód PLRW600019183119 (Warta od Widawki do Żegliny) – ppk Warta – Sieradz – ocena stanu: zły stan wód PLRW600019181999 (Warta od Wierznicy do Widawki) – ppk Warta – Burzenin – ocena stanu: zły stan wód <p>W zakresie wód podziemnych obszar gminy Zapolice występuje w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 82 (na podstawie nowego podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych). W latach 2017-2018 na terenie gminy Zapolice został wyznaczony 1 punkt monitoringu wód podziemnych m. Zapolice. W punkcie tym stan chemiczny wód podziemnych wykazywał klasę II (wody dobrej jakości) na podstawie klasyfikacji elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2016 poz. 85).</p>	

W latach 2017-2018 na terenie gminy Zapolice prowadzone były działania zmierzające do poprawy systemu melioracji wodnych poprzez konserwację, odbudowę i modernizację rowów. Zgodnie z Ustawą *Prawo Wodne* z dnia 20 lipca 2017r. (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 2268 ze zm) „utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych”. Na terenie gminy Zapolice nie utworzono spółki wodnej. W latach 2017-2018 wykonywano typowe prace melioracyjne na rowach związane z ich czyszczeniem.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Czyszczenie rowów i poboczy	2017	7.804,88 (Gmina Zapolice)
Odkopanie, czyszczenie rowów i poboczy	2018	7.900,00 (Gmina Zapolice)

2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Tabela 5. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki wodno-ściekowej za lata 2017-2018

Cel: Podniesienie komfortu życia mieszkańców Gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Zapolice	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	NIE ¹
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	NIE ¹
<p>W ramach kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w latach 2017 -2018 roku stwierdzono naruszenie przepisów ochrony środowiska w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi, (brak kanalizacji deszczowej) na Stacji Paliw ORNAFEL S.C. Małgorzata Ornafeł, Stanisław Ornafeł; row, do którego odprowadzane były ścieki wykoszony tylko na niewielkiej długości od wylotu ścieków - P.U.H. WODNIK Marian Janas Zapolice; realizacji pozwolenia zintegrowanego, w tym spełniania przepisów dotyczących stosowania i przechowywania nawozów i odchodów zwierzęcych przez pomioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność w ramach, której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania Programu działań oraz przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych przez Gospodarstwo Rolne Karol Chachulski. <p>W roku 2018 rozpoczęła się budowa nowej oczyszczalni ścieków w Zapolicach. Pierwszy etap zakończył się w 2018r., natomiast drugi w kwietniu 2019r. Budowa oczyszczalni ścieków miała na celu wprowadzenie nowoczesnych technologii w procesach oczyszczania ścieków na bardziej przyjazne środowisku naturalnemu. Przyjęte rozwiązania technologiczno-techniczne pozwolą na skuteczną ochronę środowiska. Zastosowane urządzenia do oczyszczania ścieków zapewnią wysoką skuteczność usuwania zanieczyszczeń dzięki czemu do środowiska odprowadzone zostaną tylko ścieki o wysokim stopniu oczyszczenia. Budując oczyszczalnię ścieków Gmina umożliwi podłączenie do sieci</p>	

kanalizacyjnej jak największej ilości mieszkańców, a także w dalszej perspektywie rozbudowę sieci kanalizacyjnej o sąsiednie miejscowości. Całkowita wartość projektu wyniosła 4.290.952,61 zł, z czego wartość dofinansowania projektu z WFOŚiGW wyniosła 1.596.475,00 zł.

W związku z budową nowej oczyszczalni ścieków w Zapolicach w latach 2017-2018 Gmina Zapolice nie prowadziła żadnych prac modernizacyjnych i związanych z rozbudową/przebudową starego obiektu oczyszczalni. Należy mieć na uwadze, że w latach 2017-2018 „stara” oczyszczalnia ścieków oddana była w dzierżawę i to dzierżawca ponosił koszty bieżącego utrzymania obiektu.

Stosownie do art. 3 ust. 3 pkt 2 *Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 2010 ze zm.)* Gmina jest zobligowana do prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Gmina Zapolice zgodnie z wymogami *Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2017r.* przeprowadziła inwentaryzację bezodpływowych zbiorników i przydomowych oczyszczalni ścieków i od tego czasu prowadzi na bieżąco rejestr. Wg stanu na 31.12.2018r. na terenie gminy Zapolice znajduje się 193 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków i 601 szt. zbiorników bezodpływowych.

W latach 2017-2018 Gmina Zapolice prowadziła dotację na realizację zadania polegającego na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zapolice. Przydomowe oczyszczalnie ścieków w 2017r. zostały zamontowane na działkach właścicieli w miejscowościach: Holendry, Kalinowa, Młodawin Dolny, Rembieszów, Strońsko, Swędzieniejewice i Wygielzów, a w 2018r. na działkach właścicieli w miejscowościach: Beleń, Kalinowa, Marżynek, Pstrokonie, Rojków, Strońsko, Swędzieniejewice i Woźniki. Dotacja udzielana była w trybie i zakresie określonym *Uchwałą Rady Gminy Zapolice Nr XLI/294/2014 z dnia 28 marca 2014 r. (zm. Uchwałą Nr XLII/299/14 Rady Gminy Zapolice z dnia 30 kwietnia 2014 r.)*.

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli w latach 2017-2018 nie prowadziło prac związanych z remontem, modernizacją, budową lub rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Zapolice.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Dotacja dla mieszkańców gminy Zapolice na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (9 właścicieli)	2017	22.500,00 (Gmina Zapolice, mieszkańcy)
Budowa oczyszczalni ścieków w Zapolicach	2017	4.096,66 (Gmina Zapolice)
Dotacja dla mieszkańców gminy Zapolice na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (10 właścicieli)	2018	25.000,00 (Gmina Zapolice, mieszkańcy)
Budowa oczyszczalni ścieków w Zapolicach	2018	779.783,50 (Gmina Zapolice)

2.6 Zasoby geologiczne

Tabela 6. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi za lata 2017-2018

Cel: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	
Kierunek interwencji: <ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	TAK
<p>Zgodnie z art. 20 Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017r., poz. 1161 ze zm.) osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów jest obowiązana do ich rekultywacji na własny koszt.</p> <p>Rekultywacja, to ciąg działań realizowanych w oparciu o decyzję wydawaną na podstawie art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017r., poz. 1161 ze zm.). Decyzja w przedmiocie rekultywacji może być wydana etapowo, tj. może nakładać tylko obowiązek rekultywacji na konkretną osobę oraz ustalać kierunek jej rekultywacji. Jeśli podmiot zobowiązany do rekultywacji nie występuje o określenie kierunku, kierunek ten ustala samodzielnie Starosta po zasięgnięciu opinii Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych lub dyrektora parku narodowego – w odniesieniu do gruntów o projektowanym leśnym kierunku rekultywacji oraz Wójta (Burmistrza, Prezydenta Miasta), zgodnie z art. 22 ust. 2 cytowanej ustawy. Organy współdziałające mogą w ramach swoich kompetencji zawsze przeprowadzić postępowanie wyjaśniające (np. oględziny, kontrole na miejscu) w związku wydaniem przez nich opinii w sprawie wydania decyzji o rekultywacji i zagospodarowaniu terenu.</p> <p>W latach 2017-2018 Starosta Zduńskowolski nie przeprowadził kontroli w zakresie udzielonych koncesji na wydobywanie kopalin, ani nie wydał żadnych nowych koncesji w tym zakresie. Nie wydano również żadnej decyzji rekultywacyjnej.</p> <p>Zasoby geologiczne i ich lokalizacja na bieżąco są uwzględniane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Zapolice.</p>	

2.7 Gleby

Tabela 7. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony gleb za lata 2017-2018

Cel: Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapobieganie dalszej degradacji gleb	
Kierunek interwencji: <ul style="list-style-type: none"> Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA MONITOROWANE	
Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego	TAK
Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw	TAK
Rekultywacja terenów zdegradowanych	NIE (brak potrzeb)
Prowadzenie monitoringu jakości gleb	TAK

ARiMR uczestniczy od wielu lat w licznych konferencjach, seminariach, konkursach oraz inicjatywach o charakterze rolniczym, organizowanych przez instytucje i firmy zewnętrzne, uczelnie, ODR-y, instytuty naukowe. W 2017 r. ARiMR aktywnie uczestniczyła w takich spotkaniach rozpowszechniając materiały informacyjne w postaci broszur, ulotek i wydawnictw. W 2017 r. przygotowano do druku i wydano publikacje dotyczące działalności ARiMR w zakresie PROW 2014–2020 oraz pomocy krajowej, w tym: 16 broszur – o łącznym nakładzie 136,9 tys. egzemplarzy; 12 ulotek – o łącznym nakładzie 2 725,0 tys. sztuk; 4 plakaty – o łącznym nakładzie 7,4 tys. sztuk; 2 foldery – o łącznym nakładzie 11,5 tys. egzemplarzy. Ukazało się również 9 numerów Biuletynu Informacyjnego – miesięcznika wydawanego wspólnie z MRiRW (nakład jednego numeru – 8 tys. egzemplarzy). Biuletyn rozesłano bezpłatnie do szerokiego kręgu odbiorców, m.in.: urzędów gmin, ośrodków doradztwa rolniczego, szkół i organizacji rolniczych, urzędów marszałkowskich i wojewódzkich, starostw, posłów, senatorów, Kancelarii Prezydenta i Prezesa Rady Ministrów.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego (ŁODR) w Bratoszowicach realizuje zadania i wykonuje usługi z zakresu doradztwa rolniczego wynikające z *Ustawy z dnia 22 października 2004r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 896 ze zm.)*. Podstawowym zadaniem Ośrodka jest doradztwo rolnicze, obejmujące działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mającego na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Działalność Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszowicach obejmuje:

- 1) prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
- 2) prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
- 3) prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
- 4) prowadzenie analizy rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowych w tym zakresie
- 5) upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska
- 6) podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego
- 7) upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku
- 8) prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej
- 9) wykonywanie usług w zakresie prowadzenia: ksiąg rachunkowych i dokumentacji niezbędnej w rachunkowości w gospodarstwach rolnych, działalności promocyjnej gospodarstw rolnych, kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej, działalności wydawniczej, poligraficznej, hotelarskiej i gastronomicznej
- 10) organizowanie targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujące produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego
- 11) wypełnianie dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Co roku ŁODR w ramach zadań własnych organizuje szkolenia i kursy dla rolników z województwa łódzkiego. W latach 2017-2018 prowadzone były szkolenia i kursy o tematyce m.in. zasad ochrony roślin, zasad nawożenia, nowych technologii w produkcji zwierzęcej i roślinnej, ubezpieczeń mienia i ubezpieczeń społecznych, ograniczenia azotu ze źródeł rolniczych, wapnowania gleb, bioasekuracji w gospodarstwie rolnym, planów nawozowych, stosowania środków ochrony roślin, zasad obsługi i eksploatacji kombajnów zbożowych itp.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu

Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r, poz. 1396 ze zm.). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W latach 2017-2018 nie wyznaczono żadnego punktu monitoringu gleb w powiecie zduńskowolskim.

Zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2017r., poz. 1161 ze zm.) właściciel gruntów stanowiących użytki rolne oraz gruntów zrehabilitowanych na cele rolne jest obowiązany do przeciwdziałania degradacji gleb, w tym szczególnie erozji. Starosta, a w przypadku gruntów leśnych – Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, ze względu na ochronę gleb przed erozją i ruchami masowymi ziemi, może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntów, zalesienie, zadrzewienie lub zakrzewienie gruntów, lub założenie na nich trwałych użytków zielonych.

Kierunek rekultywacji określa zakres i sposób rekultywacji pod kątem formy przyszłego zagospodarowania. Norma PN-G-07800:2002 określa pięć ogólnych kierunków rekultywacji:

- rolny: do zagospodarowania rolniczego (np. Grunty orne, sady)
- leśny: do zagospodarowania leśnego (np. Lasy produkcyjne, lasy ochronne)
- komunalny: do celów komunalnych (np. Parki, obiekty sportowe)
- wodny: pod zbiorniki wodne oraz budowę tych zbiorników
- specjalny: do zagospodarowania na inne cele niż w/w

Najczęstszą formą rekultywacji, a w konsekwencji zagospodarowania są kierunki leśny i rolny.

Starosta Zduńskowolski w latach 2017-2018 nie wydał decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów dla gruntów w granicach administracyjnych gminy Zapolice.

2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Tabela 8. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie gospodarki odpadami za lata 2017-2018

Cel: Racjonalne gospodarowanie odpadami	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami • Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice na lata 2012-2032 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy	TAK/NIE ⁴ (do 2032r.)

⁴ Zadanie rozpoczęte/w trakcie realizacji/nie ukończone

ZADANIA MONITOROWANE

Zwiększenie poziomu recyklingu - przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, oraz innych niż niebezpieczne	TAK
--	-----

Do 30 czerwca 2013 r. obowiązywał tzw. stary system gospodarowania odpadami komunalnymi, w którym mieszkańcy bezpośrednio podpisywali umowy z firmami świadczącymi usługę odbioru odpadów komunalnych. Po wprowadzeniu od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarowania odpadami, właścicielem odpadów stała się Gmina. Nowy system objął swym zasięgiem – tym samym selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych – 100% nieruchomości.

W świetle Ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 2010 ze zm.) – mieszkańcy nie są już zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady. Odpady stały się własnością Gminy i to ona wybiera na drodze przetargu firmę, która odbiera odpady od mieszkańców. Mieszkańcy z kolei płacą Gminie tzw. opłatę za zagospodarowanie odpadów. Tym samym Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady i jednocześnie egzekwuje od firm odpowiednią jakość usług szczególnie w zakresie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Na terenie Gminy Zapolice zadaniem w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania w pierwszym półroczu 2017r. zajmowała się firma Remondis Sp. z o.o. Oddział Zduńska Wola. Natomiast w drugim półroczu 2017 r. i w 2018r. usługa realizowana była przez firmę FBSerwis S.A. Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych odbywał się z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Zapolice.

W gminie Zapolice odpady zbierane selektywnie odbierane były następujące frakcje: odpady suche (odpady opakowaniowe: (papier i tektura, plastik i tworzywa sztuczne, metale, opakowania wilomateriałowe, zużyta odzież oraz tekstylia), odpady szklane, pozostałości po segregacji, popiół – w razie zadeklarowania potrzeby oddawania popiołu w okresie grzewczym. Moduł selektywnej zbiórki obejmował także zbiórkę odpadów wielkogabarytowych bezpośrednio sprzed terenu nieruchomości zamieszkałych.

Drugi filar selektywnej zbiórki odpadów stanowił gminny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Przedmiotowy punkt zlokalizowany jest przy ul. Parkowej (teren gminnej oczyszczalni ścieków). W punkcie przyjmowane były następujące rodzaje odpadów: odpady budowlane i remontowe, odpady wielkogabarytowe, popiół, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, zużyte świetlówki, zużyta odzież oraz odpady zielone.

Ponadto, w siedzibie Urzędu Gminy Zapolice oraz w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Zapolicach, w godzinach ich otwarcia, zbierane były zużyte baterie i akumulatory małogabarytowe. Z kolei w „Apteczce Leśnej” zlokalizowanej w Zapolicach, przy ul. Spacerowej 3a zbierane były przeterminowane lekarstwa.

Powyższy system jest zgodny z zapisami *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów* (Dz.U. 2019 poz. 2028). Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.) wskazuje obowiązek sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi odpowiednio przez Wójta, Burmistrza lub Prezydenta Miasta. Wójt Gminy Zapolice sporządził roczne sprawozdanie z gospodarki odpadami osobno dla roku 2016 i 2017. Ponadto wyżej cytowana Ustawa nakłada na Wójta obowiązek opracowania analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Również w tym przypadku Wójt Gminy Zapolice w latach 2017-2018 wypełnił ustawowy obowiązek opracowania tego rodzaju dokumentu. Powyższe dokumenty które podawane były do publicznej wiadomości poprzez Biuletyn Informacji Publicznej Gminy.

Zgodnie z obowiązującą *Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. nr z 2019r., poz. 701 ze zm.) gmina zobligowana jest do osiągnięcia odpowiedniego poziomu ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy, poziomu recyklingu, przygotowania do

ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych. Do obowiązków gminy należy również między innymi prowadzenie sprawozdawczości, polegającej na sporządzaniu rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz do wyłonienia w drodze przetargu przedsiębiorstwa odbierającego odpady oraz dokonywania rozliczeń finansowych za ich odbiór. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U.z 2017 r. poz. 2412), określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Wymagany poziom w stosunku do roku 2017 wynosi 45%, a w stosunku do roku 2018 wynosi 40%. Gmina Zapolice osiągnęła poziom ograniczenia w wysokości 34,85% w 2017r. i 36,06% w 2018r.. Gmina Zapolice w roku 2017 i 2018 osiągnęła zatem wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167)*, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, dla 2017 roku wynosi 20% a dla 2018r. 30%. Osiągnięty przez Gminę Zapolice poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji wyniósł 40,56% w 2017r. i 56,36% w 2018r, zatem Gmina osiągnęła wymagany poziom w 2017 i 2018r.. W stosunku do odpadów innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami dla 2017 roku został określony na poziomie 45%, a dla roku 2018 na poziomie 50%. Osiągnięty przez Gminę Zapolice poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami ww. frakcji odpadów wynosi 100% w 2017r. i 85,91% w 2018r..

Zgodnie z wymaganiami art. 26 *Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 701 ze zm.)*, w przypadku stwierdzenia, że odpady są składowane lub magazynowane w miejscu do tego celu nieprzeznaczonym, Wójt Gminy zapolice jest zobowiązany do nakazania posiadaczowi odpadów (w drodze decyzji wydawanej z urzędu) usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując jednocześnie sposób wykonania tej decyzji. Przywołany przepis, jako adresata decyzji nakazującej usunięcie odpadów, wyraźnie wskazuje posiadacza odpadów. W świetle definicji zawartej w art. 3 ust. 1 pkt 19 cytowanej ustawy, posiadacza odpadów rozumie się przez wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości. Zgodnie z art. 3 pkt 44 *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 1355 ze zm.)*, za władającego powierzchnią ziemi uznaje się właściciela nieruchomości, a jeżeli w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej na podstawie Prawa geodezyjnego i kartograficznego ujawniono inny podmiot władający gruntem – podmiot ujawniony, jako władający. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.

Wójt Gminy Zapolice w latach 2017-2018 prowadził kontrole w zakresie:

- prawidłowej segregacji odpadów komunalnych przez mieszkańców;
- liczby osób faktycznie zamieszkujących daną nieruchomość;
- zawartych umów na wywóz odpadów komunalnych z działalności gospodarczej;
- kontrola bazy magazynowo-transportowej firmy odbierającej odpady od mieszkańców gminy.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami nie zostały nałożone żadne kary, natomiast zmieniała się wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami stosownie do ustaleń.

W ramach kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w latach 2017 -2018 roku stwierdzono naruszenie przepisów ochrony środowiska w zakresie:

- przestrzegania przepisów ustawy o odpadach na Stacji Paliw ORNAFEL S.C. Małgorzata Ornafeł, Stanisław Ornafeł;

- ewidencji przekazania odpadu, nie przekazania Marszałkowi Województwa Łódzkiego zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym zbiorczego zestawienia danych o komunalnych osadach ściekowych dotyczących działalności Oczyszczalni Ścieków w Zapolicach - P.U.H. WODNIK Marian Janas Zapolice;
- przekroczenia ustalonej ilości wytworzonego odpadu przez Gospodarstwo Rolne Karol Chachulski.

W latach 2017 — 2018 na terenie Gminy Zapolice nie przeprowadzono kontroli terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.

W 2017 roku dokonano odbioru, transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest z 29 posesji na terenie gminy Zapolice (z budynków mieszkalnych i gospodarczych). W konsekwencji zawarto 29 szt. umów dotacji na realizację zadań polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zapolice. Zakres prac związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych objął 13 miejscowości, tj.: Beleń, Beleń Kolonia, Branica, Holendry, Młodawin Dolny, Paprotnia, Pstrokonie, Ptaszkowice, Rembieszów, Strońsko, Świerzyny, Woźniki i Zapolice

Łącznie w 2017 r. w ramach realizacji przedmiotowego zadania unieszkodliwiono 50,128 Mg wyrobów zawierających azbest. Rodzaj wyrobów zakwalifikowano jako płyty cementowo-azbestowe faliste.

Łączny koszt realizacji inwestycji w 2017r. wyniósł 19.977,00 zł. Gmina Zapolice otrzymała dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 15.981,00 zł, co stanowi 80 % kosztów kwalifikowanych. Pozostała kwota stanowiła środki własne Gminy Zapolice

W roku 2018 zbierane były wnioski, a dofinansowanie na ten cel było uruchomione w 2019 r. Gmina Zapolice otrzymała dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Obecnie (stan na październik 2019r.) trwa rozliczanie zadania z WFOŚiGW w Łodzi.

W roku 2017 do siedziby tutejszego organu nie wpłynęły żadne zgłoszenia dotyczące występowania dzikich wysypisk odpadów w gminie. W roku 2018 do siedziby tutejszego organu wpłynęło jedno zgłoszenia dotyczące nielegalnego składowania odpadów w gminie. Postępowanie administracyjne prowadzone w tej sprawie zostało umorzone. Również jak co roku zdarzały się zgłoszenia i uwagi związane z ogólnym stanem czystości i porządku (zwłaszcza w obrębie dróg gminnych i powiatowych, a także terenów leśnych i rekreacyjnych). W przedmiotowych sytuacjach podejmowano stosowne interwencje zmierzające do uprzątnięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców	2017	470.867,68 (Gmina Zapolice)
Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2017	19.977,00, w tym dotacja WFOŚiGW 15.981,00 (Gmina Zapolice)
Odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców	2018	609.284,41 (Gmina Zapolice)

2.9 Zasoby przyrodnicze

Tabela 9. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych za lata 2017-2018

Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody	
Kierunek interwencji:	
<ul style="list-style-type: none"> Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych 	
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:	
Nazwa zadania	Wykonanie
ZADANIA WŁASNE	
Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych	TAK
Uwzględnienie w Planach Zagospodarowania Przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V i VI klasy oraz wieloletnie odłogi)	TAK
ZADANIA MONITOROWANE	
Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom	TAK
Zalesianie gruntów porolnych	TAK
<p>Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Obowiązek ten wynika z art. 4 <i>Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1614 ze zm.)</i>. Powyższe zadanie jest zadaniem ciągłym, wynikającym z obowiązków ustawowych, stanowi wydatek bieżący.</p> <p>Zgodnie z art. 2 cytowanej ustawy ochrona przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień. <p>Celem ochrony przyrody w rozumieniu ustawy jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów; zachowanie różnorodności biologicznej; zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego; zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony; ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień; utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody; kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody. <p>W ramach prawnej ochrony przyrody wyróżnia się formy ochrony wymienione w art. 6 <i>Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1614 ze zm.)</i>. W okresie sprawozdawczym 2017-2018 nie powołano nowych form ochrony przyrody. W latach 2017-2018 Wójt Gminy Zapolice zniósł ochronę jednego drzewa uznanego za pomnik przyrody w miejscowości Rembieszów przy kaplicy. Ochrona zniesiona została <i>Uchwałą Nr XXXIII/208/17 Rady Gminy Zapolice z dnia 1 czerwca 2017 r. w</i></p>	

sprawie zniesienia formy ochrony przyrody jednego drzewa uznanego za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Łódzki z 22.06.2017 r. poz. 2965); Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody Dz. Urz. woj. Sieradzkiego Nr 3, poz. 9.

Na terenie gminy Zapolice funkcjonują formy ochrony przyrody chroniące najcenniejsze walory tego terenu, tj. formy obszarowe – Rezerwat Przyrody „Korzeń”, Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Strefa krawędziowa doliny rzeki Warty”, 4 użytki ekologiczne oraz 23 pomniki przyrody.

Ocena przestrzegania ustalonych zasad ochrony przyrody na terenach prawnie chronionych jest zadaniem niezwykle trudnym, lecz można stwierdzić że w latach 2017-2018 nie doszło do żadnych poważnych naruszeń zakazów ochrony przyrody mogących spowodować zmiany ekosystemalne lub fragmentację czy też zniszczenie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Lasy i grunty zadrzewione zajmują ok. 1400 ha Gminy Zapolice, co stanowi ok. 15,7 % jej powierzchni. Udział lasów w zagospodarowaniu powierzchni Gminy jest, zatem niewielki, mniejszy od średniego zalesienia obszaru kraju (ponad 28%). Na terenie gminy Zapolice lasy wchodziły w skład Nadleśnictwa Kolumna i Żłoczew.

Do działań prowadzonych przez w/w Nadleśnictwa należą:

- zwiększanie różnorodności gatunkowej biocenoz oraz różnorodności ekosystemów kompleksów leśnych regionu,
- utrzymywanie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z potencjalną roślinnością naturalną, to jest zgodności biocenozy z biotopem,
- monitorowanie krzewów i zielnych roślin reliktowych, endemitów, ginących i zagrożonych,
- uzupełnianie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
- prowadzenie prac związanych z zachowaniem i odtwarzaniem śródleśnych bagien, oczek wodnych, łąk oraz innych cennych biotopów,
- zakładanie, konserwacja i naprawa budek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy, wykładanie karmy,
- grodzenie mrowisk,
- wzbogacanie bazy żerowej dla zwierzyny płowej powodującej szkody w roślinności drzewiastej,
- ciągła aktualizacja danych w opracowanym „Programie ochrony przyrody” dla Nadleśnictwa Kolumna i Żłoczew w zakresie występowania gatunków rzadkich i zagrożonych,
- identyfikacja przyczyn zagrożenia rzadkich gatunków i eliminacja źródeł zagrożenia,
- stosowanie czynnych metod ochrony rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- kontrola normowanego zbioru i skupu płodów runa leśnego na cele przemysłowe w postaci owoców i ziół, a zwłaszcza grzybów jadalnych, w tym owocnikujących grzybów mikoryzowych.

Zgodnie z otrzymaną informacją od Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi na terenie gminy Zapolice w latach 2017-2018 przeprowadzono działania z zakresu przebudowy drzewostanów na łącznej powierzchni 9,80 ha tj. 0,87 ha na terenie leśnictwa Korzeń (Nadleśnictwo Żłoczew) oraz 8,93 ha na terenie leśnictwa Piaski (Nadleśnictwo Kolumna).

Plany urządzenia lasu sporządzane są obligatoryjnie dla lasów wszystkich form własności. Dla lasów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictw są to plany urządzenia lasu. Dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz dla lasów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa sporządza się uproszczone plany urządzenia lasu.

Obowiązek sporządzenia planu urządzenia lasu oraz uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa wynika z art. 19 *Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2018, poz. 2129 ze zm.)*.

Plan Urządzenia Lasu jest podstawowym dokumentem gospodarki leśnej opracowywanym dla określonego obiektu (nadleśnictwa), zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej - art. 6 ust.1 pkt 6 cytowanej ustawy. W oparciu o Plan Urządzenia Lasu możliwe jest prowadzenie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej tj. działalności zmierzającej do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału

regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów - art.6. ust.1 pkt 1a ustawy.

Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza Plan Urządzenia Lasu dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa decyzją administracyjną na podstawie art.22 ust 1 *Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz. U. 2018, poz. 2129 ze zm.)*. na wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

W latach 2017-2018 dla Nadleśnictwa Kolumna obowiązywał sporządzony w 2016r. Plan urządzania lasu na okres 2016-2025, natomiast dla Nadleśnictwa Złoczew obowiązywał sporządzony w 2016r. Plan urządzania lasu na okres 2017-2026.

Uproszczone plany urządzania lasu zawierają podobne treści jak plany dla nadleśnictw jednak sporządzane są z mniejszą szczegółowością. Dla lasów nie będących w zarządzie Lasów Państwowych, o powierzchni mniejszej niż 10 ha wykonuje się inwentaryzację stanu lasu w zakresie jeszcze bardziej ograniczonym niż to ma miejsce w przypadku uproszczonych planów urządzania lasu. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta, który gospodarkę leśną prowadzi na podstawie uproszczonego planu urządzania lasu lub inwentaryzacji stanu lasu. W latach 2017-2018 Gmina Zapolice oraz Starostwo Powiatowe w Zduńskiej Woli nie opracowała żadnego uproszczonego planu urządzania lasu dla lasów niebędących w zarządzie Lasów Państwowych.

Instrumentem prawnym związanym z procedurą zwiększania lesistości jest *Ustawa o lasach (Dz.U. 2018, poz. 2129 ze zm.)*, gdzie wskazuje się, że do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej wiąże się z właściwym zaprojektowaniem granicy pomiędzy lasami i gruntami przeznaczonymi do zalesienia a gruntami przeznaczonymi na cele rolne, czyli tzw. granicy rolno-leśnej, definiowanej jako linia zamykająca kontur gruntowy, określający aktualny i perspektywiczny sposób rolniczego lub leśnego użytkowania gruntów. Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być możliwie optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo-glebowych. Obecny stan wskazuje, że bardziej racjonalne jest przeznaczenie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele niezwiązane z gospodarką rolną tj. pod urbanizację, rozwój infrastruktury, a przede wszystkim pod zalesienia niż pod uprawy rolne. Zagadnienie granicy rolno – leśnej uwzględniane jest w dokumentach planistycznych gminy. Za ich opracowywanie odpowiedzialny jest Wójt Zapolice. Powyższe działania są, więc kosztem bieżącym wliczonym w opracowanie dokumentów planistycznych.

W 2018r. roku Gmina Zapolice dokonała nasadzenia 3 drzew w zamian za usunięte (nasadzenia kompensacyjne). Drzewa gatunku klon jawor, lipa drobnolistna i wiąz szypułkowy posadzono na terenie parku w Zapolicach. W latach 2017-2018 nie dokonywano zalesień i zadrzewień w skupiskach.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Zapolice	2018	12.300,00 (Gmina Zapolice)
Przebudowa drzewostanu na powierzchni 0,87 ha (leśnictwo Korzeń)	2017	3.664,13 (PGLP Nadleśnictwo Złoczew)
Przebudowa drzewostanu na powierzchni 2,97 ha (leśnictwo Piaski – oddział 350b)	2017	(PGLP Nadleśnictwo Kolumna)
Przebudowa drzewostanu na powierzchni 5,96 ha (leśnictwo Piaski – oddział 315i)	2018	(PGLP Nadleśnictwo Kolumna)

2.10 Zagrożenie poważnymi awariami

Tabela 10. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań zawartych w POŚ dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 w zakresie poważnych awarii za lata 2017-2018

Cel: Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii		
Kierunek interwencji:		
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP • Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych 		
Zadania do realizacji przyjęte w POŚ:		
Nazwa zadania	Wykonanie	
ZADANIA WŁASNE		
Modernizacja OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	TAK	
Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	TAK	
<p>Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji realizowany jest na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Łodzi. W latach 2017-2018 na terenie Gminy Zapolice nie było zlokalizowanych zakładów o dużym (ZDR) ani zwiększonym (ZZR) ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, z uwagi na powyższe nie prowadzono kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.</p> <p>Zgodnie z informacją WIOŚ w Łodzi na obszarze gminy Zapolice nie odnotowano w latach 2017 – 2018 poważnych awarii w ruchu lądowym skutkujących szkodami w środowisku.</p> <p>Opracowywanie programu zapobiegania poważnym awariom oraz planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii realizowane na bieżąco przez podmioty gospodarcze w porozumieniu z Powiatowymi Komendami Państwowej Straży Pożarnej. Powiatowe Komendy Państwowej Straży Pożarnej zajmują się również utrzymywaniem w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii.</p> <p>Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy Zapolice w zakresie postępowania podczas zagrożeń i poważnych awarii przemysłowych odbywa się głównie poprzez lokalne media, w których zamieszczane są informacje dotyczące sposobów informowania o zagrożeniach, racjonalnego postępowania podczas zagrożenia oraz jednostek i lokalizacji centrów kryzysowych. Podnoszenie świadomości społeczeństwa odbywa się poprzez uświadamianie spektrum i kategorii zagrożeń ekologicznych, zarówno tych dotyczących lokalną społeczność – na które nie ma ona większego wpływu (np. dziura ozonowa), jak i tych, z którymi mieszkańcy gminy stykają się na co dzień np. nielegalne wysypiska, wypadki nagłego zanieczyszczenia wód powierzchniowych, pożar, powódź. Odbywa się to drogą systematycznych publikacji, artykułów prasowych, powiadamiania o aktualnościach na stronie internetowej gminy, czy w postaci różnych form edukacji prowadzonej np. wśród młodzieży i dzieci (np. przez Straż Pożarną).</p> <p>W latach 2017-2018 nie udoskonalono powiatowego systemu ostrzegania przed zagrożeniami.</p> <p>W roku 2017 ze środków Urzędu Marszałkowskiego została zakupiona najaśnica dla OSP Zapolice, a w roku 2018 namiot pneumatyczny.</p> <p>W roku 2018 ze środków Ministerstwa Sprawiedliwości zakupiony został sprzęt: defibrylatory AED dla 3 jednostek OSP, agregat prądotwórczy dla 1 jednostki OSP i piły dla 2 jednostek OSP.</p> <p>W latach 2017-2018 przeszkolono ok. 20 druhów z zakres ratowniczo-gaśniczego.</p>		
Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Zakup sprzętu służącego ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi	2017	7.000,00 (Gmina Zapolice)

miejscowymi zagrożeniami dla jednostek OSP		
Zakup sprzętu dla jednostek OSP służącego ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem	2018	23.001,67, w tym dotacja 14.846,10 (Gmina Zapolice)
Przebudowa i rozbudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku strażnicy OSP w miejscowości Beleń (opracowanie map i projektu przebudowy/rozbudowy OSP w Beleniu)	2018	15.682,50 (Gmina Zapolice)

2.11 Inne zrealizowane zadania nieuwjęte w POŚ

Tabela 11. Ocena realizacji celu, kierunków i zadań nieuwjętych w POŚ, a które mają wpływ na ochronę i poprawę środowiska na terenie Gminy Zapolice

Art. 72 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 1396 ze zm.) wskazuje, że w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska w szczególności poprzez:

- 1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalini, i racjonalnego gospodarowania gruntami;
- 2) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalini oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
- 3) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni;
- 4) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
- 5) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;
- 5a) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
- 6) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Za opracowywanie dokumentów planistycznych odpowiedzialny jest Wójt Gminy Zapolice.

Zadanie realizowane jest na bieżąco - w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Zapolice oraz prowadzonych na bieżąco zmianach przestrzegane są obecnie obowiązujące uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska. W latach 2017-2018 na terenie gminy Zapolice zostały zmienione lub uchwalone następujące plany zagospodarowania przestrzennego, w których wskazano warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska:

- 1) UCHWAŁA Nr XLV/273/18 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowościach Ptaszkowice i Młodawin Górny gmina

Ponadto w latach 2017-2018 Wójt Gminy Zapolice przystąpił do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowościach Marzynek obręb Paprotnia i Świerzyny gm. Zapolice wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu w 2018 r. na terenie gminy Zapolice zrealizowało prace melioracyjne i przeciwpowodziowe.

W roku 2017 i 2018 Gmina Zapolice zorganizowała akacje ekologiczne pn. „Drzewko za odpad”. W ramach przedmiotowej akcji mieszkańcy gminy dostarczali selektywnie zebrane odpady w zamian, za które otrzymywali talony uprawniające do otrzymania atrakcyjnych sadzonek roślin ozdobnych lub owocowych.

Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2017-2018	Rok	Koszty i podmiot odpowiedzialny [zł]
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowościach Marżynek obręb Paprotnia i Świerzyny gm. Zapolice	2017	511,60 (Gmina Zapolice)
Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na terenie zlewni w Sieradzu - część nr 4 - Nadzór Wodny Sieradz i Bełchatów - rz. Żeglina, Widawka" (w tym wały rz. Widawki, długość: 7,189 km)	2018	30.148,90 (PGW Wody Polskie, RZGW Poznań)
Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na terenie zlewni w Sieradzu - część nr 2 - Nadzór Wodny Zduńska Wola - rz. Warta" (w tym wały rz. Warty na gminy Zapolice, długość: 6,931 km)	2018	13.754,76 (PGW Wody Polskie, RZGW Poznań)
Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w miejscowościach Marżynek obręb Paprotnia i Świerzyny gm. Zapolice	2018	9.000,00 (Gmina Zapolice)
Realizacja projektu pn. "Ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego poprzez rewaloryzację gminnego parku w Zapolicach i uzupełnienie oświetlenia na istniejących szlakach turystycznych" (wykonanie linii oświetlenia ulicznego oraz usługi pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego; wykonania zmian do projektu budowlanego linii napowietrznej oświetlenia ulicznego na odcinku drogi Strońsko, zmian w projekcie zieleni w parku w Zapolicach, aktualizacji kosztorysów, usługi wycinki drzew i innych.	2018	173.590,36, w tym dotacja 61.243,30 PROW 2014-2020 (Gmina Zapolice)

3. Ocena realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” na podstawie wskaźników monitorowania Programu

Opracowany w 2016 r. „Program ochrony środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” zakłada kontrolę, zarządzanie środowiskiem oraz monitoring wdrażania Programu na terenie gminy Zapolice.

Określenie stopnia wykonania zadań odbywa się w następujących etapach:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem,
- analiza przyczyn tych rozbieżności.

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest dobry system sprawozdawczości, oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko. Wskaźniki monitorowania działań powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. W obowiązującym POŚ dla Gminy Zapolice określono listę wskaźników monitorowania. Niemniej jednak w POŚ nie określono wartości bazowej dla roku wyjściowego, stąd też w niniejszym Raporcie dokonano jedynie analizy ilościowej realizacji poszczególnych wskaźników przypisując im konkretne wartości charakterystyczne dla roku 2017 i 2018. Z uwagi na brak określenia wartości bazowej nie dokonano porównania osiągniętych w latach 2017-2018 poziomów mierników. Należy zaznaczyć, że nie wszystkie przyjęte wskaźniki monitorowania POŚ są możliwe do określenia. Część z nich dotyczy mieszkańców, przedsiębiorstw, a prowadzone rejestry w zakresie ochrony środowiska lub rejestry statystyczne nie zawierają takich danych. W związku z powyższym dla części wskaźników nie określono miary w latach 2017-2018. Poniżej w tabeli przedstawiono ocenę skuteczności realizacji celów, kierunków i zadań przyjętych w POŚ na podstawie przyjętych wskaźników monitorowania.

Tabela 12. Ocena skuteczności realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” z wykorzystaniem określonych mierników zaproponowanych w POŚ

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary	Wartość dla roku 2017	Wartość dla roku 2018
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1	Liczba zrealizowanych działań w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	szt.	3	3
2	Liczba zrealizowanych działań w ramach Programu Ochrony Powietrza	szt.	15	13
3	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km	gminne: 2,714 powiatowe: 3,551	gminne: 0 powiatowe: 0
Zagrożenia hałasem				
1	Liczba przeprowadzonych kontroli emisji hałasu	szt.	1	1
2	Długość zmodernizowanych dróg gminnych/powiatowych	km	gminne: 2,714 powiatowe: 3,551	gminne: 0 powiatowe: 0
Pola elektromagnetyczne				
1	Liczba przeprowadzonych kontroli emisji pola elektromagnetycznego	szt.	0	0
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa				
1	Długość sieci kanalizacyjnej [GUS]	km	11,8	11,8
2	Długość sieci wodociągowej [GUS]	km	104,0	104,0
3	Liczba przyłączy kanalizacyjnych [GUS]	szt.	286	311

4	Liczba przyłączy wodociągowych [GUS]	szt.	1538	1563
5	Przydomowe oczyszczalnie ścieków [Gmina]	szt.	b.d.	193
6	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej [GUS]	liczba osób	5020	5040
7	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej [GUS]	liczba osób	1438	1498
Zasoby geologiczne				
1	Liczba uwzględnionych złóż w dokumentach planistycznych	szt.	11	11
Gleby				
1	Liczba zorganizowanych akcji w zakresie ochrony gleb	szt.	0	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
1	Liczba zlikwidowanych „dzikich wysypisk śmieci”	szt.	0	0
2	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	50,128 Mg	rozliczenie w 2019r.
3	Osiągnięty poziom recyklingu	%	papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło: 40,56 odpady budowlane i rozbiórkowe: 100	papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło: 56,36 odpady budowlane i rozbiórkowe: 85,91
	Poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	34,85	36,06
4	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	91,8% (4729 osób wg deklaracji)	91,2% (4710 osób wg deklaracji)
5	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	%	84,90	86,45
Zasoby przyrodnicze				
1	Lesistość Gminy	%	15,7	15,7
2	Liczba form ochrony przyrody	szt.	obszarowe: 7 punktowe: 23	obszarowe: 7 punktowe: 23
Zagrożenia poważnymi awariami				
1	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	szt.	1	2

Źródło: opracowanie własne

4. Podsumowanie i wnioski

Większość zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zapolice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” wynika z obowiązku ustawowego, są to głównie procedury administracyjne wspierające proces ochrony środowiska. Zadania te są realizowane w sposób ciągły, z budżetu gminy w ramach wydatków bieżących – nakładu pracy pracowników Urzędu Gminy w Zapolicach, wydatków tych nie da się jednoznacznie wydzielić. Podobnie w kwestii innych jednostek realizujących zadania na terenie gminy Zapolice, środki przeznaczone na zadania w zakresie ochrony środowiska pochodzą z budżetu jednostki, w ramach zadań własnych. W ramach wydatków na rzecz ochrony środowiska podejmowane były również zadania inwestycyjne realizowane z budżetu gminy lub we wsparciu funduszy zewnętrznych lub z budżetu innych jednostek.

W ramach realizacji zadań z Programu ochrony środowiska dla Gminy Zapolice najwięcej środków finansowych zostało przeznaczonych na zadania dotyczące ograniczenia zużycia energii, poprawy jakości powietrza oraz poprawy klimatu akustycznego. W latach 2017-2018 r. w pełni wykonane zostały zadania, dotyczące termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, wymiany/modernizacji systemu grzewczego, poprawy efektywności energetycznej budynków oraz przebudowy dróg. Część przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska przed hałasem i ochrony powietrza jest ze sobą zbieżna. Są to głównie zadania dotyczące modernizacji dróg oraz usprawnienia komunikacji w gminie. W latach 2017-2018 w ramach obszaru gospodarowania wodami zrealizowano zadania polegające na oczyszczaniu i udrażnianiu systemu rowów melioracyjnych. W zakresie gospodarki wodno-ściekowej uwagę skupiono na udzielaniu dotacji do przydomowych oczyszczalni ścieków oraz na budowie nowej oczyszczalni ścieków w Zapolicach. W zakresie gospodarki odpadami głównymi działaniami był odbiór odpadów komunalnych, usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz osiągnięcie stosownych poziomów redukcji, odzysku i ponownego użycia odpadów. W zakresie zasobów przyrodniczych odpowiednie Nadleśnictwa przebudowały drzewostany leśne na terenie gminy Zapolice oraz został opracowany Gminny Program Rewitalizacji Zapolic. W obszarze interwencji związanym z zagrożeniami poważnymi awariami skupiono uwagę na odpowiednim wyposażeniu służ i jednostek OSP w sprzęt ratowniczy i specjalistyczny.

W niniejszym Raporcie w rozdziale 2.11 wykazano również zadania, które nie zostały ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym POS, a w latach 2017-2018 zostały zrealizowane na terenie gminy i są zadaniami wpływającymi na poprawę środowiska w gminie. Zadania te głównie dotyczyły planowania przestrzennego, nakładów na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i rewaloryzacji terenów zdegradowanych gminy Zapolice.

Przedsięwzięcia realizowane w latach 2017-2018 w dużej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w gminie. Na podstawie przeprowadzonej analizy realizacji celów przyjętych w Programie ochrony środowiska można stwierdzić, że znaczna większość zadań została zrealizowana planowo. Część zadań jest w trakcie realizacji, ze względu na to, że są one wdrażane etapowo w poszczególnych latach, co wynika również z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Niektóre z zadań mają charakter ciągły, np. zadania wynikające z bieżącej działalności administracyjnej poszczególnych jednostek. Pozostałe przedsięwzięcia będą albo realizowane w latach kolejnych, albo ich realizacja z przyczyn finansowych nie będzie kontynuowana. Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i zadań, określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe, a także np. zbyt długie i skomplikowane procedury przetargowe. Powyższe działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczynią się do poprawy jakości środowiska na terenie gminy. Realizacja zadań w latach 2017-2018 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy Zapolice.